

Published on *Reformáció* (<http://reformacio.mnl.gov.hu>)

[Címlap](#) > [Protestáns nemesasszonyok a 16-17. századi Nyugat-Dunántúlon](#)

Protestáns nemesasszonyok a 16-17. századi Nyugat-Dunántúlon ^[1]

[Bilkei Irén: Protestáns nemesasszonyok a 16-17. századi Nyugat-Dunántúlon](#) ^[2]

Protestáns nemesasszonyok a 16-17. századi Nyugat-Dunántúlon

Genfben 1917-ben emlékművet állítottak a reformáció nagy alakjainak, amire majd egy évszázaddal később, 2002-ben felvették egy nő nevét is. Marie Dentiére, Kálvin János kortársa, svájci reformátornő kapott így méltó emléket, jelezve, hogy az új hitet a 16. században nem csak férfiak terjesztették.

A reformáció 501. évfordulóján illő megemlékeznünk azokról a nőkről, akik reformátor férjeik hűséges társaként lettek az új hit hirdetői. A reformáció változtatta meg a nőkhöz való viszonyulást, akik hagyományos szerepük mellett prédikátorok vagy lelkészek feleségeként önálló szerepkörben is megjelenhettek.

Katharina von Bora (1489–1552), a fiatal német apáca még a kolostorban olvasott arról, hogy a kinti világban is lehet Istennek tetsző életet élni. Később Luther Márton feleségeként, annak egyenrangú társaként – férje Wittenberg hajnalcsillagának nevezte – aktív szereplője lett a reformáció mozgalmának, miközben sikeresen működtetett egy kollégiumot, egy sörfőzdét és egy farmot. Idelette de Bure (1507–1549), egy németalföldi özvegyasszony, később mint Kálvin János felesége nyugodt háttérrel biztosított bonyolult egyéniségű és gyenge egészségű férjének, miközben sorozatos személyes tragédiák érték, három gyermekük halt meg.

A vitézyi Biblia hasonmása

Ha a hajdani magyar protestáns nemesasszonyokról beszélünk, először biztosan Lorántffy Zsuzsanna (1600–1660), I. Rákóczi György erdélyi fejedelem felesége juthat eszünkbe. A bibliaolvasó, iskolapatronáló nagyasszonynak köszönhető Sárospatak nagy hírű református kollégiuma.

Természetesen szűkebb hazánkban, a Nyugat-Dunántúlon is részesei voltak már a reformáció századában a nemesasszonyok az új hit terjesztésének, miközben távol hadakozó férjeik helyett igazgatták birtokaikat és az udvarokban nevelték az új generációt. A kor szokása szerint a nemesség más úri családok udvartartásában neveltette gyermekeit. A dunántúli nagyasszonyok udvarába messze földről is érkeztek a nemesi ifjak és lányok tanulni.

Pemflinger Katalin, Török Bálint felesége valószínűleg Habsburg Mária királyné budai udvarában ismerkedett meg az új eszmékkel, hogy aztán férje hatalmas birtokain terjessze azokat. 1541 és 1543 között Szigliget úrnőjeként hozzájárulhatott a reformáció korai terjedéséhez. Szerémi György, a kortárs történetíró „lutheránus nőoroszlán”-nak nevezte el.

[2]

A Zalai Hírlap internetes oldalán olvasható a MNL Zala Megyei Levéltára munkatársai által készített cikksorozat reformációhoz kapcsolódó alábbi része.

2017. Copyright - MNL

Source URL: http://reformacio.mnl.gov.hu/protestans_nemesasszonyok_a_16_17_szazadi_nyugat_dunantulon

Hivatkozások

[1] http://reformacio.mnl.gov.hu/protestans_nemesasszonyok_a_16_17_szazadi_nyugat_dunantulon

[2] <https://www.zaol.hu/eletstilus/helyi-eletstilus/protestans-nemesasszonyok-a-16-17-szazadi-nyugat-dunantulon-2650682/>